

تاریخ دریافت مقاله: ۹۷/۵/۲۵

تاریخ پذیرش مقاله: ۹۷/۱۰/۲۰

فصلنامه علمی - پژوهشی روان‌سنجی

دوره نهم، شماره ۳۴، پاییز ۱۳۹۹

صفحات: ۲۵ - ۳۸

هنجاریابی و کفایت شاخص‌های روان‌سنجی پرسشنامه عزت‌نفس جنسی (SSC)

The standardization and adequacy of psychometric indicators of sexual self-esteem questionnaire (SSC)

مهدی دهستانی^{۱*}، لیلیا ادب‌آوازه^۲، مهدی رحمانی‌ملک‌آبادی^۳، علی اصغر فرخزادیان^۴

Abstract

This study was conducted to standardize and evaluate the adequacy of self-esteem questionnaire indicators (SSC). This scale has 24 questions and has been standardized by Buzwell and Dasch in 1996 and 2012 years, and it includes four sub-scales of sexual behavior, sexual attraction, sexual control, and body perception. The statistical population of the study was all married Iranian women living in Isfahan city. The sample size was 160 people who have been selected from the five northern, southern, eastern, western and central metropolitan areas of city of Isfahan. For analysis of data, Spss and Lisrel software were used. The results of this study confirmed the fourfold structure of the theory of sexual self-

چکیده

این پژوهش به منظور هنجاریابی و بررسی کفایت شاخص‌های پرسشنامه عزت‌نفس جنسی (SSC) انجام گرفته است. این مقیاس دارای ۲۴ سؤال است و توسط بازول و داسچ در سال‌های ۱۹۹۶ و ۲۰۱۲ هنجار شده است و شامل ۴ زیرمقیاس رفتار جنسی، جذابیت جنسی، کنترل جنسی و ادراک بدنی می‌باشد. این پژوهش از نوع زمینه‌یابی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش را کلیه زنان متأهل ایرانی ساکن شهر اصفهان تشکیل می‌دهد. حجم نمونه مورد مطالعه ۱۶۰ نفر می‌باشد که از ۵ منطقه شمالی، جنوبی، شرقی، غربی و مرکزی کلان‌شهر اصفهان انتخاب گردیده‌اند. برای انجام تحلیل از نرم‌افزارهای Spss و Lisrel استفاده شد. نتایج این مطالعه ساختار چهار عاملی مفروض بر نظریه عزت‌نفس جنسی را تأیید کرد. نرم مقیاس‌ها برای زنان متأهل ایرانی نیز به دست آمد. پایایی‌های

۱. دکتری تخصصی، دانشیار، دانشگاه پیام نور، واحد تهران جنوب

۲. نویسنده مسئول: کارشناس ارشد روان‌شناسی عمومی، دانشگاه پیام نور، واحد تهران جنوب

۳. دانشجوی دکتری سنجش و اندازه‌گیری، دانشکده روان‌شناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبایی

۴. دکتری تخصصی، استادیار، هیأت علمی دانشگاه شهاب دانش قم، گروه روان‌شناسی

esteem. Norms of scales were obtained for married Iranian women. The obtained reliability and construct validity have a high and desirable coefficient, which indicates the reliability and applicability of the questionnaire in clinical and field.

Keywords: Standardization, Psychometric Indices, Sexual Self-Esteem Questionnaire, Married Women

به دست آمده و اعتبار سازه از ضریب بالا و مطلوبی برخوردار است که نشان دهنده کاربردی و قابل اعتماد بودن پرسشنامه به صورت کلینیکال و میدانی است.

واژه‌های کلیدی: هنجاریابی، شاخص‌های روان‌سنجی، پرسشنامه عزت‌نفس جنسی، زنان متأهل

مقدمه

عزت‌نفس یکی از عوامل مهم رشد محسوب می‌شود که از یک‌سو با رفتارهای شکل گرفته در نظام خانواده (آماتو و فلور، ۲۰۰۲) و از سوی دیگر با باورها و هیجان‌های مربوط به خود در ارتباط است (سانتروک، ۲۰۰۷). به‌وسیله عزت‌نفس است که فرد می‌تواند هویت خویش را بشناسد، زیرا عزت‌نفس ارزشیابی کلی ما نسبت به فضایل، قابلیت‌ها، ارزش‌ها، اجزای بدنی، پاسخ‌های ما به دیگران و دیدگاهی است که نسبت به دارایی‌هایمان داریم (کازدین، ۲۰۰۱^۲، به نقل از جان بزرگی، نوری و هریس، ۱۳۸۷). عزت‌نفس تا حدی با رفتار جنسی مرتب دانسته شده است (اور^۴ و همکاران، ۱۹۸۹) و از این‌رو ممکن است عزت‌نفس شامل برخی عناوین عزت‌نفس جنسی باشد. با این حال، ارتباط بین عزت‌نفس و رفتار جنسی پیچیده است (جیسور^۵ و جیسور، ۱۹۷۵). به همین دلیل می‌توان بیان داشت که عزت‌نفس جنبه‌های مختلفی دارد. براندن^۶ بر اساس جنبه‌های انسان‌گرایانه، از عزت‌نفس به‌عنوان نیازی وجودی^۷ و مؤلفه^۸ برانگیزنده بنیادین رفتار انسان یاد می‌کند، که به میزان‌های مساوی، شامل ارزش‌مداری و شایستگی است. به اعتقاد او عزت‌نفس از دو جنبه مرتبط به هم یکی احساس خودکارآمدی شخصی و دیگری احساس ارزشمندی شخصی تشکیل شده است، که این دو جنبه باعث ایجاد اعتماد به‌نفس و احترام به خود می‌شود (هوبان^۸ و

1 Amato & Fowler

2 Santrock

3 Kazdin

4 Orr

5 Jeasor

6 Branden

7 existential

8 Hoban

هوبان، ۲۰۰۴). جنبه دیگر عزت‌نفس، عزت‌نفس جنسی است که بر رفتارهای جنسی تأثیرگذار و عبارت است از واکنش عاطفی انسان نسبت به ارزیابی از افکار، احساسات و رفتارهای جنسی خودش (بث، جولین، آنتونی و میشل، ۲۰۱۰). عزت‌نفس جنسی مفهومی نسبتاً جدید است که خیلی کم به آن‌ها پرداخته شده است. پژوهش‌ها نشان داده است که به‌طور کلی زمانی عزت‌نفس جنسی فرد آسیب ببیند، نظر فرد درباره خویش، رضایت از زندگی، توانایی در تجربه لذت، روابط متقابل با دیگران و توانایی در ایجاد روابط صمیمانه با دیگران مختل می‌شود. اگر آسیب به عزت‌نفس جنسی شدید باشد، می‌توان موجب اختلال شدید در کارایی فرد شود. از نظر تعریف، عزت‌نفس جنسی عبارت است از احساس فرد نسبت به جنسیت خویش که از احساس خوشایند تا ناخوشایند و دارای شایستگی تا ناشایستگی متغیر است (مایرز و همکاران، ۲۰۰۳). همچنین عزت‌نفس جنسی با رفتارهای جنسی سالم رابطه دارد و به‌عبارت‌دیگر عزت‌نفس جنسی یعنی واکنش‌های مؤثر فرد به ارزیابی‌های شخصی و ذهنی فرد و اندیشه‌هایی در ارتباط با جنسیت، احساسات و رفتارهای خود فرد می‌باشد. واکنش‌های عاطفی عبارت‌اند از احساس خوب یا بد فرد به‌عنوان نتیجه این ارزیابی‌ها، به‌عنوان مثال واکنش‌های مثبت شامل احساس رضایت، غرور و امنیت، احساسات منفی شامل یاس و ناامیدی، عدم رضایت، پریشانی و عدم امنیت ارزیابی‌های شخصی و عاطفی عبارت‌اند از قضاوت فرد در مورد اینکه در مورد چند معیار چگونه عمل می‌کند. معیارهای خاص هنوز مشخص نشده‌اند، فرض بر این است که فرد مجموعه‌ای از استانداردها در مورد افکار جنسیتی، احساسات رفتار جنسیتی دارد یا در حال به دست آوردن آن موارد است. این استانداردها ممکن است شامل نیازها، انتظارات، خواسته‌ها، اهداف و ارزش‌هایی که تا حدودی تحت تأثیر آموخته‌های اولیه در مورد جنسیت، رشد جسمانی، پاسخ به تحریکات باشد و همچنین تحت تأثیر درک او از انتظارات و استانداردهای خانوادگی، سطوح اجتماعی می‌باشد. به تعبیر دیگر عزت‌نفس جنسی عبارت است از واکنش عاطفی انسان نسبت به ارزیابی از افکار، احساسات و رفتارهای جنسی خودش (بث، جولین، آنتونی و میشل، ۲۰۱۰). فاکتورهایی که ممکن است روی عزت‌نفس جنسی اثر منفی بگذارند عبارت‌اند از تجربه ناتوانایی‌های فیزیکی، بیماری، ناباروری، آزار جنسی در دوران کودکی و در دوره بلوغ است. اکثر مطالعات بیشتر بر این متمرکز شده است که چگونه عزت‌نفس جنسی توسط انواع تجارب زندگی به‌طور منفی تحت تأثیر قرار می‌گیرد (دانش و همکاران، ۱۳۹۰). در جدیدترین تعریف از زینا و اسپوارز^۳ (۲۰۱۱) یکی از جنبه‌های عزت‌نفس در طیف مسائل جنسی قرار می‌گیرد و بر رفتارهای جنسی تأثیرگذار است که به آن عزت‌نفس جنسی

1sexual behaviors

2Beth, Julien, Anthony & Michael

3Myers

4Beth, Julien, Anthony & Michael

5Zeanah & Schwarz

می‌گویند. عزت‌نفس جنسی عبارت است از واکنش‌های عاطفی انسان‌ها نسبت به ارزیابی‌های ذهنی در مورد افکار، احساسات و رفتارهای جنسی خود (فرخی و شاره، ۱۳۹۳). زینا و اسچوارز (۲۰۱۱) با بسط الگوی عزت‌نفس هارتر^۱ (۱۹۸۴) به عزت‌نفس جنسی از بعد اهمیت یادگیری اولیه، درون‌سازی خانواده، همسالان و جامعه اشاره کرده‌اند که هر شخص به‌عنوان ملاک ارزیابی افکار، احساسات و رفتارهای جنسی خود آن را در تحول هنجارهایش حیاتی می‌داند. به اعتقاد آن‌ها واکنش عاطفی فرد نسبت به ارزیابی‌های ذهنی‌اش، پایه عزت‌نفس جنسی آن تشکیل می‌دهد. نتیجه پژوهش لیزاک، مارشال و هلنا^۲ (۲۰۰۶) درباره مؤلفه عزت‌نفس جنسی به‌عنوان متغیر وابسته، سوءاستفاده‌های جنسی، جسمی و عاطفی به‌عنوان متغیر مستقل نشان‌دهنده رابطه منفی بین مؤلفه‌های کنترل و قضاوت اخلاقی با سوءاستفاده جنسی بود. سوءاستفاده جسمی با مؤلفه عزت‌نفس جنسی رابطه‌ای نداشت، ولی همبستگی منفی چشمگیری بین بدرفتاری روان‌شناختی با مؤلفه عزت‌نفس جنسی مشاهده شد، به‌ویژه احساس عدم جذابیت، با عدم مدیریت افکار و احساسات ارتباط منفی بالایی داشت. پژوهش کاتلین، جسیکا، استفانی و لیندا^۳ (۲۰۰۴) در مورد عزت‌نفس، تنش عاطفی و رفتار جنسی در میان دختران نوجوان نشان داد داشتن تاریخچه ارتباط جنسی، به‌عنوان خط پایه، با عزت‌نفس و تنش عاطفی رابطه دارد. نوجوانانی که عزت‌نفس پایینی داشتند، زودتر فعالیت جنسی خود را آغاز کرده بودند و شرکای جنسی زیادی داشتند. پژوهش کاردی، میلیچ، هریس و کیرنز^۴ (۲۰۰۷) درباره نقش واسطه‌ای عزت‌نفس بر بخشش ۷۹ زن که تاریخچه قربانی شدن داشتند، نشان داد زنانی که عواطف منفی درباره خود داشتند، بیشتر سعی می‌کردند مسئله قربانی شدن را فراموش کنند و زنانی که عواطف مثبت داشتند، متجاوز را می‌بخشیدند. این زنان دارای عزت‌نفس بالایی بودند.

با این‌وجود در مدت چند دهه اخیر، پژوهش‌های کمی بر روی مسائل و رفتار جنسی انجام شده است، با این‌وجود به‌رغم تمرکز نظری بر رشد مسائل جنسی، تحقیقات تجربی بیشتر بر رفتار جنسی و باورها و نگرش‌ها متمرکز بوده‌اند. از این‌رو فقدان اطلاعات درباره تعریف شخصی افراد از مسائل جنسی، چگونگی هماهنگ کردن آن‌ها با جنبه هستی دیگر زندگی خود و چگونگی ارزیابی رفتارهای جنسی‌شان که شامل پاسخ‌های جسمی و هیجانی است، به درک ناقصی از رفتار جنسی منجر شده است (زینا و اسچوارز^۵، ۱۹۹۶). در این پژوهش به بررسی عزت‌نفس جنسی از دیدگاه بازل و رزتال (۲۰۱۲) و ابعاد رفتار جنسی، جذابیت جنسی، کنترل جنسی و ادراک بدنی پرداخته شده است.

1Harter

2Lisak, Marsha & Helena

3Kathleen, Jessica, Stephanie & Lind

4Cardi, Milich, Harris & Kearns

5Zeanah & Schwarz

روش

روش پژوهش مطالعه حاضر، زمینه‌یابی بود. جامعه آماری این پژوهش کلیه زنان متأهل بالای ۲۵ سال بودند که ساکن شهر اصفهان بوده و توانایی خواندن و نوشتن داشتند. روش نمونه‌گیری، خوشه‌ای چندمرحله‌ای بوده است. در ابتدا شهر اصفهان در پنج طبقه شمال، مرکز، شرق، غرب و جنوب شهر تقسیم شده و با توجه به این که در نمونه‌های بالاتر از ۳۰ نفر که به جوامع مساوی و بزرگ انتخاب شده‌اند، حجم نمونه تأثیری در نتایج ندارد (مولوی، ۱۳۸۶)، از هر منطقه ۳۲ نفر انتخاب شدند. روش انتخاب نمونه بدین صورت بوده است که ابتدا اسامی مناطق شهر اصفهان تهیه شد و به‌طور تصادفی از هر قسمت شمالی، جنوبی، شرقی، غربی و مرکزی یک منطقه انتخاب گردید. سپس در این مناطق زنان متأهل بالای ۲۵ سال به‌صورت تصادفی در دسترس انتخاب و پرسشنامه‌ها تکمیل شد.

ابزارهای اندازه‌گیری

پرسشنامه عزت‌نفس جنسی (SSC): مقیاس‌های خودپنداره جنسی از آیتم‌های خودآموزی جنسی ۱۹۹۶ بازل و رزتال هستند. این شامل مقیاس‌های عزت‌نفس جنسی، خودکارآمدی جنسی و نگرش‌های جنسی بود، با زیرمقیاس‌هایی که برانگیختگی جنسی، کاوش، اضطراب و تعهد را اندازه می‌گرفتند (ویلاکس، ۲۰۱۲). مقیاس عزت‌نفس جنسی مقیاس ۲۴ گویه دارد که حس عزت‌نفس افراد را در قلمروی جنسی ارزیابی می‌کند. در ابتدا این گویه‌های توسط چهار گزینه ارزیابی می‌شدند که بازول (۱۹۹۶) این گزینه‌ها را به ۵ گزینه کاملاً مخالف (۱)، مخالف (۲)، بدون نظر (۳)، موافق (۴) و کاملاً موافق (۵) افزایش داد. این مقیاس علاوه بر اندازه‌گیری عزت‌نفس جنسی، چهار زیر مؤلفه رفتار جنسی، جذابیت جنسی، کنترل جنسی و ادراک بدنی را نیز موردسنجش قرار می‌دهد. هر یک از این زیر مؤلفه‌ها ۶ سؤال را به خود اختصاص داده است (رازول، ۲۰۰۵). در مطالعه‌ای که دیاموند (۲۰۰۶) انجام داده است ضرایب آلفای کرونباخ پایایی مقیاس عزت‌نفس جنسی را برای مردان ۰/۸۴ و برای زنان ۰/۸۷ گزارش کرد و ضرایب آلفای کرونباخ را برای چهار زیر مؤلفه رفتار جنسی (برای مردان ۰/۷۹ و برای زنان ۰/۸۲)، جذابیت جنسی (برای مردان ۰/۸۰ و برای زنان ۰/۸۳)، کنترل جنسی (برای مردان ۰/۸۳ و برای زنان ۰/۸۳) و ادراک بدنی (برای مردان ۰/۷۷ و برای زنان ۰/۷۸) گزارش نمود.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از میانگین، انحراف معیار، آزمون t استودنت، تحلیل عاملی اکتشافی، تحلیل عاملی تأییدی و همبستگی پیرسون استفاده شده است. جهت انجام تجزیه و

1. Student's T

2. Pearson Correlation

تحلیل‌های آماری از نرم‌افزار آماری اس پی اس نسخه ۲۴ و نرم‌افزار ایموس نسخه ۲۰ استفاده گردید.

یافته‌ها

کم‌سن‌ترین فرد نمونه مورد مطالعه ۲۵ سال و مسن‌ترین زن متأهل عضو نمونه ۴۹ سال سن داشت. میانگین سنی اعضای نمونه ۳۷/۷۹ سال با انحراف استاندارد ۵/۰۷ سال بوده است. همچنین برحسب تحصیلات ۱۸ نفر (۱۱ درصد) از اعضای نمونه تحصیلات سیکل داشتند، ۵۸ نفر (۳۶/۵) مدرک تحصیلی دیپلم داشته‌اند، ۱۱ نفر (۶/۹ درصد) و ۶۳ نفر (۳۹/۶ درصد) به ترتیب دارای مدارک دانشگاهی کاردانی و کارشناسی بوده‌اند و در نهایت تنها ۱۰ نفر (۶/۳) درصد از زنان متأهل عضو نمونه دارای تحصیلات عالی کارشناسی ارشد و دکترا بوده‌اند. در زیر جدول شماره ۱ آورده شده است که به بررسی کفایت حجم نمونه توسط آزمون^۳ KMO و آزمون بارتلت^۴ پرداخته است.

جدول ۱: آزمون KMO و بارتلت برای تعیین کفایت حجم نمونه

آزمون KMO برای بررسی کفایت حجم نمونه	۰/۷۷
کای-اسکوئر	۱۲۸۱/۵۶
df	۲۷۶
سطح معناداری	۰/۰۱

همان‌طور که ملاحظه می‌شود نمونه مورد مطالعه برای اجرای پژوهش از کفایت بسیار خوبی برخوردار است ($p < 0/01$). در ادامه به بررسی در جدول شماره ۲ میانگین و انحراف استاندارد مقیاس عزت‌نفس جنسی و مؤلفه‌های آن به همراه ماتریس همبستگی عامل‌های عزت‌نفس جنسی با نمره کل در پایین قطر اصلی آورده شده است. همچنین ضرایب آلفای کرونباخ برای تعیین میزان پایایی عوامل نیز در قطر اصلی نشان داده شده است. ضرایبی که در سطح $P < 0/05$ معنادار است با یک ستاره و ضرایبی که در سطح $P < 0/01$ معنادار می‌باشند با دو ستاره نشان داده شده است. ضرایبی همبستگی که معنادار نمی‌باشند نیز بدون علامت می‌باشند.

- 1 SPSS18/00
- 2 Amos Graphics 20/00
- 3 Kaiser-Meyer-Olkin Measure
- 4 Bartlett's Test

جدول ۲: ضرایب پایایی و ماتریس همبستگی عامل‌های تشکیل‌دهنده عزت‌نفس جنسی

ردیف	عامل	میانگین	انحراف استاندارد	۱	۲	۳	۴	۵
۱	عزت‌نفس جنسی	۶۴/۳۳	۷/۸۶	(۰/۷۶)				
۲	رفتار جنسی	۱۵/۵۲	۳/۳۹	۰/۶۰**	(۰/۷۱)			
۳	جذابیت جنسی	۱۴/۳۰	۴/۱۳	۰/۶۲**	۰/۴۱**	(۰/۶۴)		
۴	کنترل جنسی	۱۷/۸۳	۳/۱۲	۰/۵۵**	۰/۳۷**	۰/۳۶**	(۰/۶۲)	
۵	ادراک بدنی	۱۶/۶۷	۲/۸۷	۰/۵۶**	۰/۳۹**	۰/۴۱**	۰/۳۵**	(۰/۶۰)

میانگین عزت‌نفس جنسی زنان متأهل برابر با ۶۴/۳۳ و انحراف استاندارد ۷/۸۶ است. میانگین مؤلفه‌های رفتار جنسی، جذابیت جنسی، کنترل جنسی و ادراک بدنی به ترتیب برابر با ۱۵/۵۲، ۱۴/۳۰، ۱۷/۸۳ و ۱۶/۶۷ با انحراف استاندارد ۳/۳۹، ۴/۱۳، ۳/۱۲ و ۲/۸۷ گزارش شده است. ضریب پایایی با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای مقیاس عزت‌نفس جنسی برابر با ۰/۷۶ و با استفاده از روش تصنیف پایایی کلی برابر با ۰/۸۲ گزارش شد. پایایی مؤلفه رفتار جنسی برابر با ۰/۷۱، جذابیت جنسی ۰/۶۴، کنترل جنسی ۰/۶۲ و ادراک بدنی ۰/۶۰ مشخص شده است. تمام ضرایب پایایی آلفای کرونباخ عامل‌ها در سطح خوب و مطلوبی قرار دارند. ضرایب همبستگی عامل‌های رفتار جنسی، جذابیت جنسی، کنترل جنسی و ادراک بدنی با مقیاس کلی خطای شناختی به ترتیب برابر با ۰/۶۰، ۰/۶۲، ۰/۵۵ و ۰/۵۶ گزارش شده که تمام این ضرایب در سطح $P < 0/01$ معنادار است. در جدول ۳ مقدار ویژه، درصد واریانس و درصد تجمعی عامل‌ها پیش از چرخش و پس از چرخش آورده شده است. در این جدول تنها ۴ عامل اولی که مقدار ویژه آنها بیش از یک بود آورده شد. عامل‌های خرد دیگر مقدار ویژه کمتر از یک داشتند.

جدول ۳: واریانس کل تبیین شده در نمونه مورد مطالعه

عامل	پیش از چرخش			پس از چرخش		
	مقدار ویژه	درصد واریانس	درصد تجمعی	مقدار ویژه	درصد واریانس	درصد تجمعی
۱	۹/۶۱	۳۵/۱۸	۳۵/۱۸	۶/۷۹	۳۰/۱۲	۳۰/۱۲
۲	۴/۳۱	۱۴/۶۹	۴۹/۸۷	۴/۲۱	۱۶/۴۱	۴۶/۵۳
۳	۳/۵۹	۱۲/۵۸	۶۲/۴۵	۲/۷۷	۱۴/۳۹	۶۰/۹۲
۴	۳/۰۲	۱۱/۱۹	۷۳/۶۴	۲/۴۳	۱۲/۹۹	۷۳/۶۴

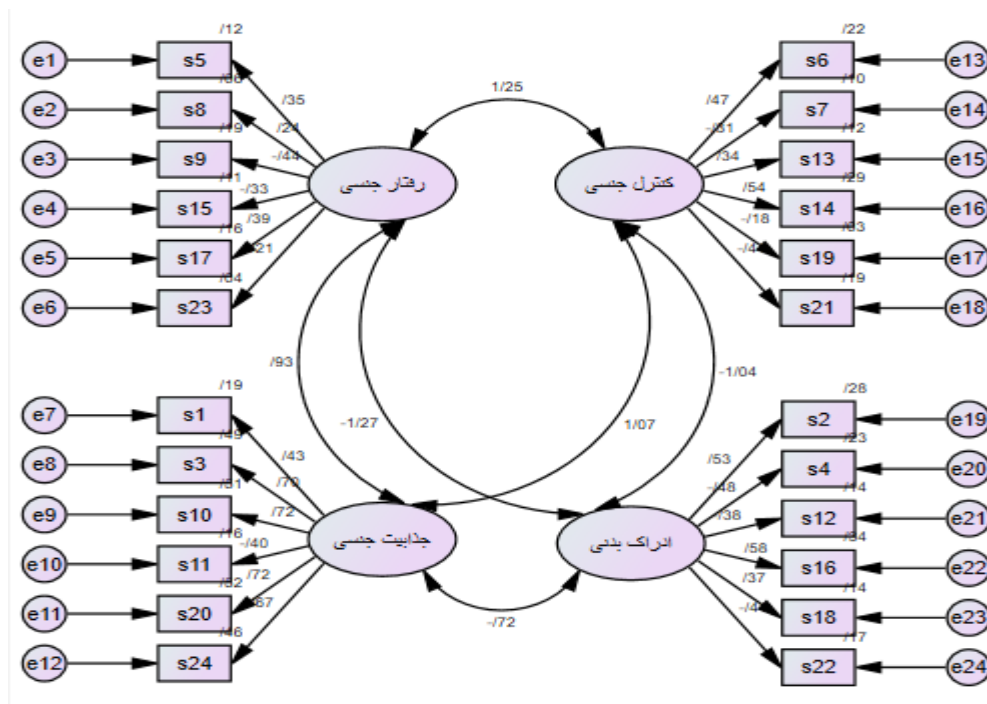
با توجه به جدول شماره ۳ می‌توان گفت ۴ عامل اول نزدیک به ۷۴ درصد واریانس کل سؤال‌ها را تبیین می‌کند. این مقدار بسیار خوبی می‌باشد. عامل اول به تنهایی ۳۰/۱۲ درصد کل واریانس سؤال‌ها را تبیین می‌کند. عامل دوم ۱۶/۴۱ درصد از واریانس، عامل سوم ۱۴/۳۹ درصد از واریانس و عامل آخری ۱۲/۹۹ درصد از واریانس سؤال‌ها را تبیین می‌کند. در جدول شماره ۴ بارهای عاملی سؤال‌های روی عامل‌ها نشان داده شده است. بارهای عاملی تعیین‌کننده با قلم پررنگ درج شده‌اند. اختصاص سؤال‌ها به عامل‌ها بر اساس بیشترین بار عاملی صورت گرفته است.

جدول ۴: ماتریس عوامل چرخش یافته پرسشنامه عزت‌نفس جنسی

عامل	سؤالات	۱	۲	۳	۴
رفتار جنسی	۵	۰/۷۰	-	۰/۳۰	۰/۴۶
	۸	۰/۳۶	-	۰/۳۱	-
	۹	۰/۶۱	۰/۳۷	-	-
	۱۵	۰/۳۲	-	-	-
	۱۷	۰/۳۸	-	-	۰/۱۸
	۲۳	۰/۳۸	-	-	-

عامل	سؤالات	۱	۲	۳	۴
جذابیت جنسی	۱	۰/۴۱	۰/۶۱	-	-
	۳	-	۰/۳۳	-	-
	۱۰	-	۰/۳۳	۰/۲۵	-
	۱۱	-	۰/۵۳	-	۰/۳۷
	۲۰	-	۰/۴۸	-	-
	۲۴	-	۰/۴۰	-	-
کنترل جنسی	۶	-	-	۰/۳۶	۰/۲۷
	۷	-	-	۰/۸۷	۰/۲۴
	۱۳	۰/۴۰	-	۰/۶۶	-
	۱۴	-	-	۰/۳۶	-
	۱۹	-	۰/۳۲	۰/۷۵	-
	۲۱	-	-	۰/۳۰	-
ادراک بدنی	۲	-	۰/۳۱	-	۰/۴۸
	۴	۰/۲۶	-	-	۰/۳۳
	۱۲	-	-	-	۰/۳۵
	۱۶	-	۰/۳۸	-	۰/۵۵
	۱۸	-	-	۰/۲۹	۰/۵۵
	۲۲	-	-	-	۰/۳۱

با توجه به جدول شماره ۴ سؤالات بیشترین بار عاملی خود را روی عامل مربوط به خود بارگذاری می‌کنند. بیشترین بار اعمال شده مربوط به سؤال ۷ بر روی عامل کنترل جنسی و کمترین بار اعمال شده مربوط به سؤال ۲۱ از عامل کنترل جنسی می‌باشد. برخی سؤالات بر روی عوامل دیگر هم بارگذاری کرده‌اند اما این مقدار در مقایسه با بار عاملی مربوط به عامل آن چنان نیست که گفته شود سؤالی بر روی دو عامل لود شده است. در این جدول بارهای زیر ۰/۲ آورده نشده است (صدرالسادات و مینایی، ۱۳۸۷). به منظور بررسی اعتبار سازه پرسشنامه، با استفاده از نرم‌افزار لیزرل مدل پیشنهادی روابط ۴ مؤلفه و مقیاس کلی مورد بررسی قرار گرفته شد. در شکل شماره ۱ این مدل همراه با میزان بارهای استاندارد شده بر روی هر یک از بازوهای آن به نمایش در آمده است.

شکل ۱: مدل ساختاری ترسیم شده پیشنهادی مقیاس عزت نفس جنسی

با توجه به شکل ۱ می توان بیان داشت که تمام سؤالات با عامل مرتبط به خود بار عاملی مناسبی را نشان داده اند. تمام مقادیر نشان داده شده در شکل در سطح $P < 0.05$ معنی دار می باشد. جهت تعیین کیفیت برازش الگوی پیشنهادی با داده ها، به بررسی شاخص های برازش می پردازیم. شاخص های برازندگی عبارت از $GFI = 0.89$ ، $AGFI = 0.90$ ، $TLI = 0.87$ ، $JFI = 0.90$ و $CFI = 0.92$ و $RMSEA = 0.06$ می باشد. تمام این شاخص ها در سطح مطلوب و خوبی قرار دارند (ویرا، ۲۰۱۱). این مدل با مقدار خی اسکای $16/87$ در سطح $P > 0.05$ معنی دار نمی باشد، در نتیجه مدل ترسیمی پیشنهاد شده با داده ها برازش خوبی دارد. جهت بررسی هنجاریابی پرسشنامه، هنجارهای صدکی برای زنان در دهک های ۱۰، ۲۰، ۳۰، ۴۰، ۵۰، ۶۰، ۷۰، ۸۰ و ۹۰ درصد ارائه شده است. هنجارهای صدکی سنی برای زنان در جدول شماره ۵ آورده شده است.

1 Goodness of Fit Index

2 Adjusted Goodness of Fit Index

3 Tucker-Lewis index

4 Incremental fit index

5 Comparative Fit Index

6 Root Mean Squared Error of Approximation

جدول ۵: هنجارهای صدکی مقیاس‌ها برای نمونه مورد مطالعه

مقیاس	صدک‌ها								
	۹۰	۸۰	۷۰	۶۰	۵۰	۴۰	۳۰	۲۰	۱۰
عزت‌نفس جنسی	۷۵	۷۱	۶۹	۶۶	۶۴	۶۲	۶۰	۵۸	۵۶
رفتار جنسی	۲۰	۱۸	۱۷	۱۶	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳	۱۱
جذابیت جنسی	۲۰	۱۸	۱۷	۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰
کنترل جنسی	۲۲	۲۱	۱۹	۱۸	۱۸	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴
ادراک بدنی	۲۰	۱۹	۱۸	۱۷	۱۷	۱۶	۱۵	۱۴	۱۳

با توجه به جدول بالا ۹۰ درصد زنان متأهل نمره بیش از ۵۶ در عزت‌نفس جنسی به دست می‌آورند و تنها ۱۰ درصد نمره بالاتر از ۷۵ در عزت‌نفس جنسی کسب کرده‌اند. در بعد رفتار جنسی و جذابیت جنسی نمره دهک اول مربوط به م زنان به ترتیب برابر با ۱۱ و ۱۰ و دهک نهم برابر با ۲۰ گزارش شده است. در بعد کنترل جنسی و ادراک بدنی نیز دهک اول زنان به ترتیب ۱۴ و ۱۳ است و دهک نهم عبارت از ۲۲ و ۲۰ می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش به منظور بررسی هنجاریابی و شاخصه‌های روان‌سنجی پرسشنامه عزت‌نفس جنسی (SSC) انجام گرفته است. با بررسی‌های روان‌سنجی پرسشنامه مشخص گردید این پرسشنامه از پایایی و ثبات درونی خوبی برخوردار است. ضریب پایایی کلی پرسشنامه از گزارش بازل (۱۹۹۶) و داسچ (۲۰۱۲) کمتر است. در مقایسه با گزارش‌های بازل ضریب پایایی عامل‌های رفتار جنسی، جذابیت جنسی، ادراک بدنی کمتر از مقداری است که بازل گزارش کرده و تنها ضریب آلفای کرونباخ تعمیم کنترل جنسی از مقدار گزارش شده بازل بیشتر می‌باشد. چهار مقدار ویژه اول مجموعاً ۷۳/۶۴ درصد از کل واریانس را تبیین می‌کند که در مقایسه با تحقیقات صورت گرفته در خارج از کشور همخوان است (بازل، ۱۹۹۶ و داسچ، ۲۰۱۲). بارهای لود شده زیر مقیاس‌ها بر روی عامل‌ها به صورت تفکیک شده است و همانطور که داسچ (۲۰۱۲) نشان داد هر زیر مقیاس بیشتر لود را بر روی عامل خود دارد. البته برخی از زیر مقیاس‌ها باری بیشتر از ۰/۳۰ رو بر روی عامل دیگری داشتند که برای این مهم باید اندکی در پرسش‌های زیر مقیاس‌های تجدید اصلاحاتی

صورت گیرد. در کل می‌توان اذعان کرد که این پرسشنامه از شاخصه‌های روان‌سنجی مطلوبی در جامعه هدف برخوردار است و ابزار مناسبی برای سنجش عزت‌نفس جنسی و ابعاد رفتار جنسی، جذابیت جنسی، کنترل جنسی و ادراک بدنی است. البته لازم به ذکر است نتایج حاصله این تحقیق را می‌توان به تمام زنان جامعه ایران به صورت کلی بسط داد اما برای استفاده برای گروه‌های خاص جامعه از جمله دانشجویان، مردان، اقشار خاص جامعه و غیره نیازمند به هنجاریابی این پرسشنامه در سطح خاص جامعه می‌باشد. همچنین نمی‌توان چنین برداشتی کرد که این پرسشنامه بهترین پرسشنامه موجود است و به بهترین شیوه عزت‌نفس جنسی را می‌سنجد بلکه احتمال دارد در آینده مجموعه عوامل بهتری برای شناخت و تبیین خطاهای شناختی معرفی گردد و یا این که باید با ابزارهای گذشته نیز مقایسه تطبیقی صورت گیرد. همچنین باید برای استفاده از این پرسشنامه در جامعه تحقیقات جامع‌تر دیگری بر اقشار دیگر جامعه صورت گیرد. همچنین برای استفاده از این پرسشنامه در امور خانواده و زوج‌های جوان، زوج‌هایی که به مشکلات از جمله طلاق گریبان‌گیر شده‌اند باید تحقیقات تکمیلی دیگری نیز صورت گیرد. در نهایت پیشنهاد می‌گردد که این پرسشنامه با پرسشنامه‌های عزت‌نفس جنسی زنان (SSEI-W-SF) و عزت‌نفس کوپر اسمیت (RCSEI) بررسی شود.

منابع

- جان بزرگی، مسعود، نوری، ناهید، و هریس، مژگان. (۱۳۸۷). **آموزش اخلاق، رفتار اجتماعی و قانون پذیری به کودکان**. تهران: انتشارات ارجمند.
- دانش، عصمت، رضابخش، حسین، بهمنی، زهرا، و سلیمی نیا، نرگس. (۱۳۹۰). رابطه بین شیوه‌های فرزندپروری با عزت‌نفس جنسی و مؤلفه‌های آن در دانشجویان زن دانشگاه. *فصلنامه روان‌شناسی کاربردی*، سال ۵، شماره ۳، ۳۹-۵۵.
- <http://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?id=159315>
- فرخی، سحر، و شاره، حسین. (۱۳۹۳). ویژگی‌های روانسنجی نسخه فارسی فرم کوتاه شاخص عزت‌نفس جنسی زنان. *مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران*، سال بیستم، شماره ۳، ۳۵۳-۳۶۳.
- http://ijpcp.iums.ac.ir/browse.php?a_id=2240&sid=1&slc_lang=fa
- مارنات، گ. گ. (۱۹۹۷). **راهنمای سنجش روانی برای روانشناسان بالینی، مشاوران و روان‌پزشکان**، ترجمه حسن پاشا شریفی و دکتر محمد نیکخو (۱۳۸۴). تهران: انتشارات سخن.
- نیکلا، ب.، ریچارد، ک.، و رزمی، س. (۲۰۰۸). **تحلیل داده‌های روانشناسی با برنامه SPSS**. ترجمه خدیجه علی‌آبادی و سید علی صمدی (۱۳۸۹). تهران: نشر دوران.

ویرا، آل. (۲۰۱۱). لیزرل کاربرد دی در عمل. ترجمه مهدی رحمانی ملک‌آباد، فرشته مرادی و زهره لطیفی (۱۳۹۳). اصفهان: آسمان نگار.

References:

- Amato, P. R., & Fowler, F. (2002). Parenting practices. Child adjustment and family diversity. *Journal of marriage and the family*, 64: 703-716.
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/j.1741-3737.2002.00703.x>
- Beth, A.V., Julien, B., Anthony, F.B. & Michael, C.A. (2010). Psychopathy, sexual behavior and self-esteem, it's different for girls. *Journal personality and individual differences*, 48 (7): 833-838.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0191886910002953>
- Buzwell, S. (1996). *Constructing a Sexual Self: Sexual self-perceptions, sexual styles, and sexual risk taking in adolescence. (Unpublished doctoral dissertation)*. Latrobe University, Melbourne, Australia.
- Buzwell, S. & Rosenthal, D. (1996). Constructing a sexual self: Adolescents' sexual self-perceptions and sexual risk-taking. *Journal of Research on Adolescence*, 6, 489 – 513. <http://psycnet.apa.org/record/1997-02897-005>
- Cardi, M., Milich, R., Harris, M. J., & Kearns, E. (2007). Self-esteem moderates the response to forgiveness instructions among women with a history of victimization. *Journal of Research in Personality*, 41(4), 804-819.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0092656606001176>
- Deutsch, A. R. (2012). A Test of a Conceptual Model of Sexual Self-Concept and its Relation to Other Dimensions of Sexuality. *Sexual Self Esteem Measure*. pp.151-154. <https://digitalcommons.unl.edu/psychdiss/48/>
- Jessor SL, Jessor R. (1975). Transition from virginity to nondrginity among youth: A social-psychological study over time. *Developmental Psychology*. 11(4):473-84.
<http://psycnet.apa.org/record/1975-24972-001>
- Harter, S. (1982). The perceived competence scale for children. *Child development*. 5(31): 87-97.
https://www.jstor.org/stable/1129640?seq=1#page_scan_tab_contents
- Hoban, Sh., & Hoban, G. (2004). Self-esteem, self-efficay and self-directed learning: Attempting to undo the confusion. *International journal of directed learning*. 1(2): 7-25.
<http://eprints.teachingandlearning.ie/2924/1/McAuley%20and%20McClelland.pdf#page=11>
- Kathleen, A. E., Jessica, B. L., Stephanie, M. & Lind, M. N. (2004). Self-esteem, emotional distress and sexual behavior among adolescent female: Interrelationships and temporal effects. *Journal of Adolescent Health*, 38(3): 268-274.
<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1054139X04004665>

- Kerejci, R.V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Education Psychological measurement*. 30: 607-610.
<http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/001316447003000308?journalCode=epma>
- Lisak, V., Marsha, G. R. & Helena, k. (2006). *Sexual revictimization: The Role of sexual self-esteem and dysfunctional sexual behaviors*. University of Victoria.
- Mandara, J., & Murray. C. B. (2000). Effects of parental marital status, income and family functioning on African American adolescent self- esteem. *Journal of family psychology*, 14: 475-490.
<http://psycnet.apa.org/fulltext/2000-05423-010.html>
- Martinez, I., & Garcia, J. F. (2007). *Impact of Parenting Styles on Adolescents, Self- Esteem and internalization of Values in Spain*. Universidad de casilla-Ka mancha & Universided de Valencia.
- Orr, D. P., Wilbrandt, M. L., Brack, C. J., Rauch, S. P., & Ingersoll, G. M. (1989). Reported sexual behaviors and self-esteem among young adolescents. *American Journal of Diseases of Children*, 143(1), 86-90.
<https://jamanetwork.com/journals/jamapediatrics/article-abstract/514428>
- Santrock, J. W. (2007). **A topical approach to life-span development, third Ed.** New York: McGraw-Hill.
- Schwartz, P., & Rutter, V. (1998). **The gender of sexuality. Thousand Oaks, CA: Pine Forge Press.**
- Doyle Zeanah, P., & Schwarz, J. C. (1996). Reliability and validity of the sexual self-esteem inventory for women. *Assessment*, 3(1), 1-15.
<http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/107319119600300101>